

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

O promoție nouă de absolvenți ai Academiei de Administrare Publică au obținut diplomele de master

În șirul tradițiilor, care s-au înrădăcinat adânc în istoria Academiei de Administrare Publică una, indiscutabil, este cea de înmânare a diplomelor de absolvire. Începând cu prima promoție din 1994, când cei 39 de absolvenți cu mândrie au ridicat sus actul de studii și până în prezent acest șir neconținut a transmis mesajul: „Academia a fost, este și va fi !!!”. Și în acest an, ziua de vineri 12 martie a fost zi de sărbătoare pentru absolvenții programelor de master *Drept public și Drept penal*. Într-o atmosferă solemnă dar și cu respectarea rigorilor stabilite de situația excepțională în sănătatea publică au fost convocați absolvenții Academiei pentru înmânarea diplomelor de master.

în numele conducerii Academiei, cu prilejul absolvirii instituției și a dat citire ordinului rectorului, dl Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, privind conferirea titlului de master în drept. Cei mai buni absolvenți au fost învredniciți cu diplome de merit pentru succese remarcabile în studii și participare activă în viața Academiei.

Absolvenții au fost salutați și de metodista principală a departamentului, dna Tatiana Castrașan, care a înmănat diplomele absolvenților, urându-le mari succese pentru o carieră profesionistă în serviciul public.

Cu un mesaj de mulțumire către conducerea Academiei, corpului științifico-didactic, în numele proaspeților deținători ai titlului de master în drept, s-a adresat monitorul grupei Aliona Balteanco, menționând că această zi este o zi memorabilă în viața ei, ca și a colegilor, că și-a văzut visul realizat – a obținut titlul de master în drept public.

După cum avea să completeze aceste spuse ale ei după încheierea festivității de înmânare a diplomelor: „Activând de 12 ani în calitate de șef Secție pedepse complementare în cadrul Biroului de Probațiune Chișinău al Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției, mi-am zis că sunt necesare noi studii avansate în domeniul dreptului public și am aplicat la Academia de Administrare Publică, o instituție unică de profil. Am optat pentru programa Drept public, studii cu frecvență. Iar tema tezei de master a fost „Răspunderea penală a funcționarului public”, ceea ce mi-a oferit posibilitatea să-mi îmbogățesc cunoștințele pe care le utilizez în activitatea mea zilnică. Studiile de master permit dezvoltarea și aprofundarea cunoștințelor acumulate anterior, ne dezvoltă spiritul de cercetare, experiență profesională, colegii noi.

Studiile au fost de o calitate înaltă cu cei mai buni profesori, de la care am

luat calități excepționale și o experiență deosebită. Sunt foarte bucuroasă că mai mult de jumătate din programul de master am studiat cu prezența fizică la ore. Este cu totul o altă conexiune vizuală și emotivă. Chiar și studiile la distanță, datorită profesionalismului profesorilor, au fost de același nivel, cu toate că apăreau anumite probleme. Și în încheiere, în numele colegilor mei adresez o urare Academiei noastre: Vivat Academia! Vivant profesores!”

Atmosfera care a dominat evenimentul a fost una plină de emoții și de sentimente care redau starea de satisfacție în urma realizării unui succes materializat.

Organizatorii și participanții la eveniment au respectat toate cerințele de securitate antipandemică.

Ion DULSCHI,
doctor, conferențiar
universitar, decan al
Departamentului
studii superioare de
master, AAP

Solemnitatea a avut loc într-un format restrâns, participanții la eveniment au onorat, conform tradiției, simbolurile statului, după care decanul Departamentului studii superioare de master, dl Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, a felicitat absolvenții,

Prezentăm subdiviziunile Academiei

Un management instituțional eficient – cale sigură spre succes

Eficiența activității oricărei instituții ține, inclusiv, de politica internă a acesteia, promovată și implementată în cadrul Academiei de Administrare Publică de Direcția Management instituțional.

Fiind constituită odată cu fondarea Academiei, la moment, Direcția Management instituțional este una din subdiviziunile de bază ale Academiei, întrunind activitatea mai multor sectoare: personal, asistență juridică, managementul documentelor, evidența contingentului, arhivă etc.

tate proceduri de recrutare și selectare a personalului transparente și echitabile, asigurată dezvoltarea profesională continuă, precum și dezvoltat un sistem de norme a muncii și remunerare motivator.

Realizarea celor menționate a fost posibilă datorită axării pe valorile și principiile promovate în toate timpurile în cadrul Academiei:

- competitivitate, realizarea căruia permite, ca serviciile oferite de Academie să-și mențină competitivitatea și dezvolte permanent caracteristicile și calitățile,

responsabilitatea, transparența, respectul și toleranța;

- responsabilitatea față de angajați, prin asigurarea posibilităților de dezvoltare pentru fiecare angajat, cunoștințele, abilitățile și experiența cărora va fi utilizată cât mai eficient.

Anume aceste valori au stat la bază formării și consolidării unui colectiv profesionist, devotat, care și-a păstrat verticalitatea și este unul din componentele succesului Academiei.

Un aspect important al politicii de personal este motivarea creșterii perfor-

este arhiva acesteia, calitatea conținutului căreia este direct proporțională cu sistemul eficient de management al documentelor dezvoltat pe parcursul a cca 28 de ani. Astăzi, arhiva instituțională numără peste 12000 de dosare, fiecare păstrând file din istoria Academiei. La serviciile arhivei apelează atât subdiviziunile instituției, cât și absolvenții Academiei.

Ținând cont de situația pandemică, dar și pentru a asigura un proces optim și eficient de lucru cu solicitanții, este în curs de elaborare și plasare pe pagina web a Academiei un compartiment ce ține de depunerea în format electronic a cererilor în scopul eliberării documentelor de arhivă. Totodată, prin intermediul acestui sistem va fi asigurată depunerea în format electronic a petițiilor, propunerilor, opiniilor etc., fapt ce va contribui esențial la sporirea calității serviciilor educaționale prestate de către Academie.

Direcția Management instituțional este și o carte de vizită a instituției. Zeci de întrebări zilnic și sute de mesaje și scrisori sunt examinate cu cea mai mare atenție, deoarece fiecare adresare este o situație de caz aparte, care poate fi o cotitură importantă pentru viitor. Profesionalismul, dedicația și devotamentul personalului Direcției, o mare parte dintre care activează de la fondarea Academiei, este și garantul atitudinii și calității în examinarea fiecărei solicitări.

De la începuturi, dar și pentru viitor, ne conducem de vechiul proverb: „Pentru a avea succes trebuie să îți pui inima în ceea ce faci și tot ce faci să faci cu inima”.

Ludmila ANDRIEVSCHI,
șef Direcție Management
instituțional, AAP

Una din prioritățile activității Direcției este politica de personal, axată pe realizarea obiectivelor instituției în domeniul educațional, corelate cu tendințele existente pe piața muncii în domeniul administrației publice, fapt ce a permis o dezvoltare continuă a instituției prin consolidarea factorului uman. Fiind permanent în căutarea noilor posibilități de dezvoltare, a noilor forme și metode de lucru, cerințele, care sunt înaintate față de personalul Academiei, includ, de rând cu pregătirea avansată în domeniu, și calități deosebite: devotament, creativitate, dorința de a contribui prin aport personal la promovarea imaginii instituției.

Pentru a atrage și menține un personal competitiv au fost create condiții mai bune de muncă, implemen-

care le vor asigura un avantaj față de caracteristicile și calitățile serviciilor similare oferite de alte instituții. Accentul de ultimă oră la acest capitol este implementarea Sistemului de management al calității;

- durabilitate, care presupune menținerea performanțelor de calitate și competitivitate atinse de Academie o perioadă cât mai îndelungată;

- flexibilitate, care prevede adaptarea la schimbările structurale ale politicii educaționale a Academiei, precum și ale reformei sistemului administrativ din Republica Moldova;

- integritate academică, care presupune respectarea de către personalul Academiei a principiilor etice: competența, integritatea morală, onestitatea, colegialitatea,

manțelor și a competitivității personalului. În mare parte, aceasta se asigură prin aplicarea diverselor forme de evaluare și autoevaluare. Utilizarea unor forme tradiționale este urmată de implementarea formelor mai noi: evaluarea de către beneficiari prin chestionarea acestora, oferirea platformei de discuție în cadrul întreprinderilor cu studenții, doctoranzii și participanții la cursuri de dezvoltare profesională, expunerea propunerilor, sugestiilor și obiecțiilor prin intermediul „căsuțelor poștale”, care funcționează atât în blocul de studii, cât și în cămin.

Aceste forme permit perfecționarea permanentă a calității serviciilor prestate, dar și deschid noi oportunități pentru dezvoltare.

Memoria unei instituții

Proiectul „Educational For Drone (eDrone)” – aspectele de impact și sustenabilitate pentru AAP

Una dintre activitățile prioritare ale Academiei de Administrare Publică reprezintă diversificarea cercetărilor științifice în domeniul administrației publice și adaptarea lor continuă la solicitările practicii administrative aflate în permanentă evoluție și dezvoltare, elaborarea de noi forme și metode de administrare care să asigure eficiența activității autorităților publice în procesul complex de reformare. În context, Academia acordă o atenție deosebită cercetărilor în cadrul proiectelor naționale și internaționale.

Astfel, în perioada 2020 - 2021, activitatea de cercetare științifică și inovațională, realizată în cadrul Academiei de Administrare Publică, s-a axat pe realizarea proiectului: „Educational for drone (eDrone)”, 574090-EPP-1-2016-1-IT-EPPKA2- CBHE-JP, (2016-2019), implementat în cadrul Programul Erasmus+ „Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior”. Scopul proiectului l-a constituit definirea unui mediu de învățare pentru oferirea mai multor oportunități de obținere a noi competențe de utilizare a dronelor civile în activități profesionale.

În scopul diseminării rezultatelor proiectului, au fost elaborate articole în revista științifico-metodică *Administrarea Publică*, la conferințe naționale și internaționale, în ziarul *Funcționarul Public* și pe pagina WEB a AAP.

Proiectul eDrone a contribuit la dezvoltarea colaborării interinstituționale între partenerii proiectului, cu efecte benefice asupra capacităților instituționale ale AAP (parteneri noi, domeniu nou inovativ de colaborare etc). De asemenea, a contribuit la internaționalizarea domeniului de instruire în tehnologia dronelor a sistemelor educaționale ale celor

9 țări implicate – Republica Moldova, Ucraina, Georgia, Armenia, Belarus, România, Polonia, Italia și Franța.

Cercetătorii AAP au participat la valorificarea unui nou domeniu științific (legislația privind dronele civile, servicii drone pentru domeniul public), dezvoltat în baza transferului tehnologic și a experienței a 4 state europene. Membrii echipei de proiect, dar și studenții-masteranzi din Academie au avut posibilitatea să participe la valorificarea potențialului Oficiului Educație pentru drone, din cadrul Universității de Stat din Moldova și a noului program de studiu în exercițiul de predare și formare pentru sporirea inovației și competitivității agenților economici, parteneriatelor public-private. În acest context, a sporit potențialul academic în domeniul tehnologiei dronelor cu 4 formatori, instruiți în domeniul „Educație pentru drone”, care pot dezvolta curricule în domeniul utilizării civile a dronelor și preda cursul respectiv.

Cu suportul echipei de proiect AAP au fost antrenați în diverse evenimente circa 300 persoane și familiarizarea acestora cu posibilitățile de exploatare a dronelor în domeniile civile de aplicare. În cadrul cursurilor de masterat și cursurilor de perfecționare profesională au fost dezvoltate și predate subiecte noi precum: „Dezvoltare regională” cu tema „Parteneriate

public-private în tehnologii avansate”; „Elaborarea și evaluarea politicilor publice” cu tema „Tehnologii inovative în politicile locale”, cu reflectarea subiectelor de utilizare a dronelor pentru asigurarea securității comunitare, ordinii publice, dezvoltare spațială; inspectarea teritoriului; monitorizarea întrunirilor de masă; „Servicii electronice (eServicii) în administrarea publică”, „Governare electronică”. În așa fel, beneficiarii la cursurile de dezvoltare profesională au obținut cunoștințe și abilități noi dezvoltate în domeniul exploatarea dronelor civile.

Cercetătorii au lucrat conform planului de diseminare, elaborat și aprobat de echipa proiectului, realizând activitățile de diseminare pe parcursul implementării proiectului:

a) a fost organizată o masă rotundă: „Dronel: între experiment și necesitate” (Drones: between experiment and necessity) și un atelier de lucru: „Utilizarea dronelor: interferențe între domeniul public și cel privat” (Drones application: interference between the public and private sectors);

b) rezultatele cercetărilor și ale proiectului au fost expuse în cadrul unei mese rotunde și a unui workshop, organizate de echipa de proiect AAP, în cadrul a 2 seminare metodice, 4 ședințe a Senatului AAP, 7 evenimente organizate de partenerii în

proiect (ACAPOL, CAA, USM, AAP), 3 conferințe științifico-practice internaționale (2018, 2019, 2020), precum și a orelor cu tematica disciplinelor predate;

c) au fost publicate 11 articole de popularizare în ziarul Academiei „Funcționarul Public”, 4 articole în revista de specialitate „Administrarea Publică”, 4 articole în culegerile de materiale ale conferințelor științifico-practice cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice”, care au avut loc la AAP, anii 2018 și 2019, 2020, un support de curs, un manual pentru autoritățile administrației publice;

d) au fost elaborate și publicate materialele promoționale și distribuite persoanelor interesate: 4 banere, 90 calendare mari, 200 calendare mici, 50 calendare de birou, 90 broșuri, 70 albume foto, „Rezultatele proiectului în imagini”; 3 postere, 100 buclețe, 6 liste participanți cu însemnele proiectului, 90 semne, 100 mape, 90 stegulețe, 90 certificate pentru participare. Pe toate materialele promoționale au fost imprimate simbolica proiectului, datele de contact și adresele electronice ale proiectului, rețelei de socializare Facebook și a paginii web a AAP. Bannerele sunt folosite în continuare la evenimentele organizate de AAP.

(Continuare în pag. 4)

(Sfârșit. Început în pag. 3)

Sustenabilitatea proiectului a fost asigurată prin:

- recunoașterea și instituționalizarea cursurilor OED în cadrul USM de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;

- încheierea Acordului de colaborare ulterioară dintre USM și AAP pentru valorificarea potențialului OED;

- accesul beneficiarilor la materialele evenimentelor internaționale și naționale (proiecte, articole, informații relevante), prezentate în cadrul a 7 evenimente internaționale (Yerevan, Minsk, Tbilisi, Chișinău) plasate pe platforma TIC;

- accesul beneficiarilor (studenți-masteranzi, doctoranzi și alți doritori de a se instrui în domeniu) la fondul bibliotecii AAP care a fost completat cu notele de curs „Educație pentru drone”(5 exemplare); persoanele inte-

resate au acces la 20 prezentări Power Point, elaborate de membrii echipei AAP și plasate pe pagina WEB a AAP;

- continuarea promovării tematicii respective în cadrul cursurilor de dezvoltare profesională a reprezentanților administrației publice și serviciului public, agenților economici, organizațiilor non-guvernamentale, administrației publice;

- accesul tuturor reprezentanților administrației publice la manualul „Drone civile: norme și aplicare”(volum - 150 pagini, tiraj - 100 exemplare) prin distribuirea în 20 autorități ale administrației publice centrale și 60 autorități publice locale, în 5 biblioteci universitare (a câte 4 exemplare), colaborarea în continuare cu partenerii publici (Institutul de Geodezie și Cartografie) și privați (ICEVO) în demonstrarea avantajelor și posibilităților de apli-

care a dronelor în domeniile economiei naționale;

- dezvoltarea pentru perioada ulterioară a proiectului a e-cursului de familiarizare cu tehnologia dronelor pentru autoritățile administrației publice pe platforma educațională a AAP și asigurarea accesului la curs pentru doritori;

- dezvoltarea în continuare a parteneriatelor și proiectelor comune.

La finele implementării proiectului eDrone constatăm, că impactul lui este major pentru AAP și toți partenerii și implică toate părțile interesate din proiect în cursuri de instruire și evenimente de diseminare. Sunt importante realizările și problemele întâlnite în perioada de implementare, activitățile care urmează să se desfășoare pentru asigurarea sustenabilității și continuității lui.

Este necesar de menționat utilitatea unor astfel

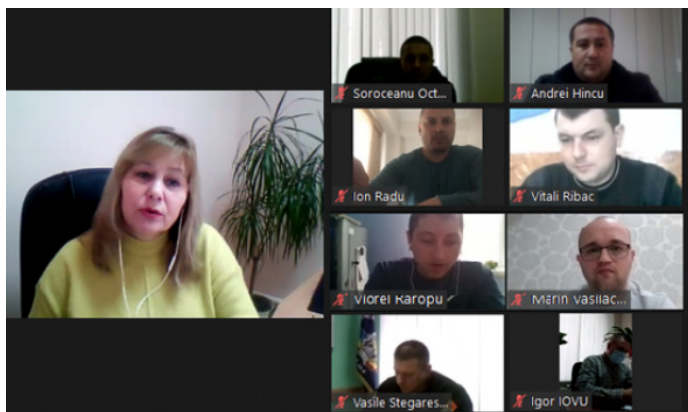
de proiecte internaționale, rolul lor pentru consolidarea capacităților universităților din țările postsovietice, pentru dezvoltarea colaborării și activităților științifice comune și depășirea provocărilor care pot apărea.

Urmează să fie apreciate eforturile depuse de partenerii de proiect și rezultatele implementării acestuia, având asigurarea Uniunii Europene privind sprijinirea în continuare și mai activă a proiectelor din cadrul Programului Erasmus+, în care se poate încadra activ, cu siguranță, Academia de Administrare Publică, având un potențial avansat în domeniul cercetării și științei.

Silvia DULSCHI,
manager de proiect,
doctor, conferențiar
universitar, șef Direcție
știință și cercetare

Dezvoltare profesională

Cursul de formare managerială „Management și leadership”

Eficacitatea sistemului administrativ și performanța entităților publice este asigurată prin promovarea unor lideri carismatici, care să ofere viziunea clară, precum și prin implementarea unui sistem managerial modern centrat pe utilizarea eficientă a resurselor. Conștientizând rolul fundamental al managementului și leadershipului eficient în succesul organizațional și răspunzând solicitărilor personalului cu funcții de con-

ducere din cadrul entităților publice, Academia de Administrare Publică organizează, în perioada 15 martie – 23 aprilie 2021, cursul de formare managerială „Management și leadership”.

Cursul este axat pe consolidarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților și modelarea atitudinilor/comportamentelor manageriale și de leadership necesare conducerii subdiviziunii și administrării eficiente a resurselor acesteia. Pro-

gramul este constituit din 6 module de instruire care urmăresc realizarea următoarelor obiective:

- formarea competențelor de utilizare corespunzătoare a tehnicilor manageriale pentru creșterea performanțelor subdiviziunii gestionate;

- aplicarea eficientă a instrumentelor de management pentru planificarea, realizarea, monitorizarea și evaluarea activităților și gestionarea eficientă a resurselor;

- dezvoltarea competențelor generale și specifice în domeniul leadership-ului personal, organizațional și de echipă;

- consolidarea capacității unui manager de a exprima o viziune strategică pentru entitate și de a motiva pe alții s-o împărtășească;

- dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare cu personalul subdiviziunii;

- consolidarea abilităților digitale și utilizarea e-instru-

mentelor în activitatea managerială etc.

Conceptul cursului presupune crearea unui cadru de dialog între formatorii cu experiența vastă în domeniu și personalul de conducere din entități publice, astfel încât preocupările și problemele cu care se confruntă în activitatea lor cotidiană să găsească răspunsuri pertinente, complete și inovative.

Formatorii implicați în realizarea sesiunilor de instruire asigură un mediu interactiv de învățare prin utilizarea celor mai adecvate tehnici și metode andragogice în funcție de specificul subiectului abordat: brainstorming, lucru în grup, studiu de caz, discuții, simulări, teste psihologice etc.

Aurelia ȚEPORDEI,
director Departament
dezvoltare profesională,
AAP

Revista „Administrarea Publică” la prima ediție din acest an

Pe pagina WEB a Academiei de Administrare Publică a fost plasat primul număr din anul curent al revistei metodico-științifice trimestriale „Administrarea Publică”.

la a funcționarilor publici - fundament al administrării publice moderne, susține în articolul cu acest titlu Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, decan al Departamentului

Administrare Publică, **„Legalitatea, ordinea legală, disciplina, democrația”** de Boris NEGRU, doctor, profesor universitar, AAP.

Un studiu privind **provocările economiei și impactul asupra mediului ambiant** la compartimentul „Economie și finanțe publice” este semnat de Tatiana MANOLE, doctor habilitat, profesor universitar, și Rina ȚURCAN, doctor, conferențiar universitar, UTM. O altă autoare, Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA, doctor, conferențiar universitar interimar, Academia de Administrare Publică, își consacră articolul temei privind **schimbarea paradigmei: de la creșterea economică la crearea durabilă a valorii**.

Participarea Academiei de Administrare Publică la proiecte și forumuri este o premisă a calității cercetării, afirmă în materialul cu aceeași denumire Silvia DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef Direcție știință și cercetare la instituție, în cadrul rubricii „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi”.

la Facultatea de Educație a Universității Southwest din Chongqing, China, Muhua WANG, doctor, conferențiar, pro-decan, și Francis STONIER, doctor, conferențiar, Departamentul Curriculum și Predare al facultății respective, analizează corelația dintre implicarea studenților și experiența cursului ca mecanism de îmbunătățire a calității studiilor superioare. Articolul este publicat în limbile engleză și română.

Este relevantă lucrarea în limba engleză **„Abordarea teoretică a mediului internațional de afaceri”** din compartimentul „Relații internaționale și integrare europeană”, autori fiind Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar, AAP, și Ibrahim Mustafa Sharfeldin MOHAMMEDELKHATIM, doctorand la ULIM. În articol este abordat aspectul teoretic al afacerilor internaționale, schimbului de mărfuri dintre popoare și întreprinderi. Rubrica mai conține materialele **„Educația pentru toleranță în contextul globalizării”**, autoare Stela SPÎNU, doctor, conferențiar universitar, AAP, și **„Relațiile ruso-americane post Maidan – 2014”** de Svetlana CEBOTARI, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, USM.

Rubrica „Tribuna tinerilor cercetători” este susținută prin articolele **„Aspecte conceptuale privind autonomia locală”** de Anastasia ȘTEFANITA, doctorandă AAP, **„Modelul social european – instrument de coeziune între statele Uniunii Europene”** de Ana SACARA, doctorandă USM, și **„Percepția tinerilor asupra Uniunii Europene. Viziuni și perspective”** de Flavia Alexandra MĂRGINEAN, masterand, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România.

Sergiu VLĂDICĂ

Revista inserează 15 articole științifice, inclusiv 5 în limba engleză. Spre deosebire de edițiile precedente, în premieră, articolele din cadrul rubricii „Administrarea publică: teorie și practică” sunt publicate în limbile română și engleză.

Rubrica respectivă debutează cu articolul **„Forme alternative de gestionare a serviciilor publice locale în Republica Moldova”** semnat de Violeta TINCUL, doctor, conferențiar universitar interimar, Academia de Administrare Publică. Autoarea analizează unele forme alternative de gestionare a serviciilor publice locale în Republica Moldova, în baza prevederilor legislației în vigoare și a practicii administrative existente. Necesitatea unui astfel de studiu a fost dictată de faptul că pentru majoritatea autorităților administrației publice locale gestiunea nu poate îmbrăca decât una din cele două forme tradiționale – directă sau delegată, ambele însă generând destule probleme în Republica Moldova (studiate de autor în publicații anterioare), autoritățile locale respective necunoscând faptul că au și alte opțiuni perfect legale.

„Cultura profesională

studii superioare de master din cadrul Academiei de Administrare Publică. Potrivit autorului, problema-cheie a administrației publice moderne este orientarea către oameni și asigurarea prestării serviciilor de calitate. În articol sunt abordate contradicțiile care stau la baza problemei respective, esența și conținutul culturii profesionale, se fac propuneri privind instrumentele de formare a culturii profesionale a viitorilor funcționari publici în programele de studii universitare.

La aceeași rubrică se înscrie și articolul **„Consolidarea cadrului legal privind delimitarea proprietății publice a statului și a unităților administrativ-teritoriale”**, semnat de Gheorghe GUȚU, doctor, lector universitar, Academia de Administrare Publică.

Compartimentul „Societatea civilă și statul de drept” e susținut cu două articole – **„Unele aspecte privind contestarea actelor/faptelor autorității contractante la Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor”**, autori Mariana ODAINIC, doctor, conferențiar universitar, și Natalia CHIPER, doctor, conferențiar universitar interimar, Academia de

La această rubrică se impune și articolul **„Îmbunătățirea calității învățământului superior prin implicarea studenților, utilizând experiența cursului ca variabilă de mediere”**. Autorii studiului – Traian ROPOT, doctorand

Aureliu Ciocoi, după ședința CNESP: „A venit timpul ca fiecare ramură a puterii din Republica Moldova, toți, în comun, să ne asumăm responsabilități”

Comisia națională extraordinară în sănătate publică (CNESP) s-a întrunit, recent, în ședință pentru a examina acțiunile necesare de instituit în vederea diminuării riscului de răspândire a virusului Sars-Cov-2 în Republica Moldova. Potrivit reprezentanților ANSP, în prezent, aproximativ toate raioanele din țară sunt sub Cod roșu, care se instituie din momentul înregistrării a 100 de infectări la 100 mii populație. Cea mai gravă situație se atestă în mun. Chișinău, ulterior în raioanele Anenii Noi, Ialoveni, Strășeni, Briceni.

Astfel, CNESP declară stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în perioada 19 martie – 18 aprilie 2021, inclusiv. În această perioadă vor fi în vigoare o serie de măsuri de restricție.

CNESP a decis modificarea regimului de activitate a centrelor comerciale și unităților de comerț nealimentar, care de mâine vor activa până la ora 18:00. Totodată, piețele agroalimentare și cele nealimentare vor activa de la ora 7:00 până la ora 15:00. „Acest lucru va permite degajarea fluxului de persoane în orele de seară, nu doar în mun. Chișinău, dar în toată țara. Mai mult, decalajul de activitate a acestora va permite o fluidizare a persoanelor în transportul public”, a precizat prim-ministrul interimar, Aureliu Ciocoi, în cadrul briefingului de după ședința CNESP.

Restaurantele și localurile de alimentație publică vor putea primi vizitatori doar până la ora 20:00. După ora 20:00 localurile vor putea activa doar cu livrarea produselor la domiciliu. De asemenea, CNESP interzice desfășurarea în unitățile de alimentație publică a nunțurilor, cumetriilor, aniversărilor și altor evenimente.

Se interzice organizarea cu prezență fizică a persoanelor în cadrul adunărilor științifice, olimpiadelor sau competițiilor sportive. Nu se va permite nici organizarea în spațiile deschise și închise a festivalurilor, expozițiilor, târgurilor agricole specializate și evenimentelor comerciale.

Funcționarii publici vor activa în continuare după un regim special de muncă, fiind atras la serviciu doar personalul strict necesar pentru asigurarea funcționalității instituției, pentru ceilalți se va dispune munca la distanță. CNESP îndeamnă și instituțiile private să-și organizeze activitatea în conformitate cu acest principiu.

Din 23 martie, persoanele de peste hotare care vor traversa frontiera de stat Republicii Moldova, pe sensul de intrare, vor fi obligate să prezinte testul negativ la COVID-19, efectuat în ultimele 72 de ore. Cetățenii moldoveni care la intrarea în țară nu vor avea efectuat testul, vor fi obligați să completeze fișele epidemiologice cu indicarea datelor de contact și adresei, astfel încât serviciile de control să poată verifica respectarea regimului de autoizolare pentru 14 zile. Carantina va putea fi întreruptă în a zecea zi, după efectuarea testului COVID, ce va indica rezultat negativ. Decizia CNESP prevede o categorie de persoane care fac excepție la această prevedere.

Procesul de învățământ în țară va fi organizat în conformitate cu indicatorii epidemiologici din localitate. Astfel, APL-urile de nivelul 1 și 2, în comun cu administrațiile școlilor și a grădinițelor vor decide, în parte, asupra sistării procesului de învățământ sau dacă există condițiile de a continua studiile cu prezență fizică. „Totuși există localități unde situația epidemiologică nu este atât de gravă. Prin urmare, va rămâne la discreția autorităților locale, instituțiilor de învățământ și a celor de educație timpurie dacă vor sista procesul de învățământ, inclusiv pentru clasele primare, sau vor continua studiile”, a spus premi

În această perioadă, structurile de control vor fi antrenate masiv, inclusiv în zilele de week-end și în afara programului de muncă, în monitorizarea și verificarea gradului de respectare a restricțiilor aprobate. „Una este restricția pe hârtie, și alta este ceea ce vedem în modul real în stradă”, a precizat șeful Guvernului în exercițiu.

De asemenea, CNESP îndeamnă mediul academic și științific din Republica Moldova să se implice plenar în procesul de comunicare și explicare a pericolului pandemiei, dar și acțiunile necesare. „Îndemn

tot mediul academic din țară să fie pro activ în acest sens. Cunoașteți cât de dăunătoare sunt știrile false, atât în raport cu vaccinurile, cât și referitor la posibilele efecte negative ale acestora. Nu avem altă șansă de a depăși pandemia decât prin răspândirea restricțiilor sanitare, dar mai ales prin vaccinarea generală a populației”, a declarat Aureliu Ciocoi.

În context, premierul in-

terimar a subliniat că datorită partenerilor de dezvoltare, în Republica Moldova, înainte de termen, vor fi livrate 24 570 de doze de vaccin Pfizer, prin mecanismul COVAX. Prin intermediul căruia, pe 22 martie, în țară urmează să ajungă alte 21 600 doze vaccin AstraZeneca, iar pe 22 aprilie Republica Moldova va mai primi un lot de 72 mii doze vaccin AstraZeneca. Totodată, autoritățile sunt în așteptarea a încă o partidă de vaccinuri, oferită de către România.

În finalul briefingului, prim-ministrul interimar a făcut un apel către clasa politică: „În situația în care acest Guvern este în demisie, cu competențe limitate, este cazul ca să fie convocată o ședință specială a Parlamentului cu participarea Guvernului în demisie, dar și a Președintelui țării, ca de comun acord să convenim asupra măsurilor imediat următoare impuse de situația epidemiologică pe moment. A venit timpul ca

fiecare ramură a puterii din Republica Moldova, toți, în comun să ne asumăm responsabilități”.

Menționăm că mai multe decizii aprobate astăzi de CNESP se regăsesc în Hotărârea nr. 51 din 19 martie 2021, care va putea fi accesată în scurt timp.

Sursa: Serviciul de presă al Guvernului

Proiectul Strategiei de dezvoltare a educației „EDUCAȚIA 2030” și Programul de implementare al acesteia

Primul Proiect al Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2021-2030 „EDUCAȚIA 2030” și al Programului de implementare al acesteia a fost discutat în cadrul unei ședințe de lucru la care au participat reprezentanții Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, UNICEF Moldova și echipa de experți ai Institutului de Politici Publice.

Ministrul Lilia Pogolșa a apreciat munca depusă de experții Proiectului și a mulțumit echipei UNICEF, care împreună cu Parteneriatul Global pentru educație au susținut financiar elabo-

rarea acestor importante documente de politici pentru sistemul educațional național. „Este foarte important să avem discuții constructive și punctate pe proiectul textului Strategiei și al Programului de imple-

mentare, astfel, încât să se regăsească în document toate obiectivele strategice și direcțiile prioritare de acțiuni pentru a asigura căre anul 2030 un sistem educațional rezilient și care răspunde tuturor așteptărilor societății și fiecărui individ în parte”, a subliniat oficialul.

În context, Vladimir Guțu, conducătorul grupului de experți, a prezentat primul proiect al Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2021-2030 „EDUCAȚIA 2030” și al Programului de implementare al acesteia.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în colabo-

rare cu grupul de experți, selectat pentru elaborarea documentelor de politici sub egida Institutului de Politici Publice, vor iniția în perioada imediat următoare consultări publice cu reprezentanții organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, ai mediului academic, societății civile, sindicatelor și Consiliilor elevilor și studenților pentru a discuta proiectul Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2021-2030 „EDUCAȚIA 2030” și al Programului de implementare al acesteia.

Programul European în domeniul științei și tehnologiei – COST

Pe data de 16 martie 2021, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a organizat în comun cu Asociația COST (Cooperare Europeană în Domeniul Științei și Tehnologiei), o sesiune de informare privind Programul COST - „COST online Info Day – Moldova”.

La eveniment au participat: Anatolie TOPALĂ, secretar general, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Olga TAGADIUC, director general, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, dr. Ronald BRUIN, director Asociația COST, dr. Deniz KARACA, consultant științific Asociația COST, Christer HALEN, administrator principal operațiuni științifice Asociația COST, experți naționali și internaționali;

reprezentanți ai mediului academic și științific.

Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la acest eveniment de Nistor GROZAVU, prorector, doctor, conferențiar universitar, și Silvia DULSCH, șef Direcție știință și cercetare, doctor, conferențiar universitar.

Republica Moldova din 2005 a devenit observator COST. La 7 noiembrie 2018 țara noastră a devenit membru cu drepturi depline al Programului COST, ulterior înregistrând 134 participanți la 40 acțiuni COST.

Evenimentul a avut drept scop informarea comunității științifice din Republica Moldova despre activitatea programului COST, modul în care cercetătorii pot par-

ticipa în acțiunile COST existente, modalitatea de lansare a propriilor acțiuni, pregătirea/scrierea și depunerea propunerilor de proiecte, precum și activitățile și experiențele din cadrul acestui program de amploare.

COST reprezintă o organizație de finanțare pentru crearea de rețele de cercetare, numite Acțiuni COST. Aceste rețele oferă un spațiu deschis pentru colaborarea între oamenii de știință din întreaga Europă (și nu numai) promovează și sprijină cooperarea internațională în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării.

Programul COST oferă participarea la cele mai bune

rețele științifice și tehnologice din Europa și în afara ei, contribuind în mod decisiv la procesul de internaționalizare a comunităților de cercetare și inovare și la progresele științifice și tehnologice importante, oferă acces la finanțare.

Deși COST nu finanțează cercetarea în sine, această asociație sprijină organizarea de activități în rețea, cum ar fi reuniuni, conferințe, schimburi științifice pe termen scurt și acțiuni de informare a publicului.

Proiectul „Reforma Învățământului în Moldova”

Ministrul Educației, Culturii și Cercetării Lilia Pogolșa a avut, recent, o întrevedere în format online cu reprezentanții misiunii Băncii Mondiale în Republica Moldova care, în perioada 1 – 4 martie, au evaluat nivelul de realizare a componentelor Proiectului „Reforma

Învățământului în Moldova” (PRIM).

În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte ce țin de progresul privind implementarea activităților prevăzute de componentele Proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”; procurarea a 10.000 de unități de tehnică

de calcul pentru efectuarea procesului educațional la distanță; dotarea laboratoarelor de chimie, biologie și fizică a 160 de instituții de învățământ etc.

Ministrul Lilia Pogolșa a subliniat că apreciază

colaborarea dintre Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Banca Mondială, menționând că îmbunătățirea condițiilor și a conținutului studiilor, inclusiv sporirea calității serviciilor educaționale reprezintă obiective prioritare ale ministerului.

Sursa: Serviciul de presă MECC

Inițiative ale autorităților publice pentru susținerea economiei locale în timpul epidemiei

Aceste inițiative au fost lansate în cadrul Memorandumului de Înțelegere, semnat între Republica Polonă și Republica Moldova, fiind instituită organizația Solidarity Fund PL în Moldova, care ajută la consolidarea comunităților locale prin oportunitățile create împreună cu partenerii locali și internaționali. Având la bază modele internaționale de dezvoltare, organizația promovează o abordare sistemică menită să contribuie la îmbunătățirea calității vieții, la procesele de valorificare a potențialului comunităților. O direcție specifică din ultimul timp, în condițiile situației pandemice, cauzată de COVID 19, a constituit-o promovarea economiei partajate întru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii. Detalii în materialul ce urmează.

De la începutul pandemiei COVID-19, sprijinul pentru companii a fost unul dintre subiectele principale din spațiul public din Europa. Sunt întreprinse numeroase programe, sunt adoptate reglementări la nivel național și impactul lor este adesea larg. Din păcate, acest lucru nu rezolvă probleme semnificative în funcție de factorii pieței locale. Reacția instituțiilor publice locale la situația actuală a fost introducerea modelului de economie partajată - sharing economy - care se adresează întreprinderilor.

După un an de pandemie, am obținut/observat numeroase reacții interesante și neobișnuite din partea guvernelor locale. Scutirile de la taxele pentru spațiul public închiriat sau reducerea impozitelor locale sunt primele instrumente, pe care orașele le-au aplicat companiilor ca un prim-ajutor din sfera publică. Restricțiile privind circulația cetățenilor și restricțiile privind numărul de clienți din spațiul de vânzare cu amănuntul au declanșat inițiative locale conectate la deblocarea trecerilor comerciale din piețe, distribuirea măștilor sau organizarea mecanismelor de comandă publică și livrarea de produse către rezidenți. Sloganul „Cumpărați local” a devenit o practică răspândită pentru a sprijini comerțanții cu amănuntul.

Specificul orașelor, posibilitățile instituțiilor publice și, adesea, creativitatea autorităților publice locale au condus la numeroase inițiative. Echipa proiectului Public4MSME - Modelul de partajare a economiei ca resursă de recuperare pentru întreprinderile Mici și Mijlocii (IMM) în timpul pandemiei COVID-19, implementat cu suportul Fondului Internațional Visegrad, a explorat, în ultimele luni, implicarea sferei publice venită în sprijinul companiilor.

În cazul Republicii Moldova, partenerul proiectului este Solidarity Fund PL în Moldova, care deține o experiență de aproape zece ani în lucrul cu comunitățile locale din Republica Moldova. Au fost organizate un șir de discuții și interviuri cu primarii și specialiștii primăriilor din peste 15 orașe și municipii. Catalogul include patru orașe, ale căror inițiative au fost considerate valoroase pentru a fi prezentate - Bălți, Drochia, Edineț și Ungheni.

Menționăm, în acest context, inițiativele mun. Bălți privind scutirea de la plata taxei pentru eliberarea fișelor de traseu și taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiului, compensarea cheltuielilor, pierderilor întreprinderilor municipale, scutire pentru agenții economici - antreprenori din spațiile proprietate municipală, suspendarea valabilității unor contracte de locațiune a bunurilor proprietate municipală pentru antreprenorii din spațiile proprietate municipală, cărora le-a fost sistată activitatea economică, în legătură cu starea de urgență, precum și „Târgul micilor producători” de la Drochia - instrumente menite să faciliteze activitatea întreprinderilor mici la nivel local în timpul pandemiei.

peste 15 orașe și municipii. Catalogul include patru orașe, ale căror inițiative au fost considerate valoroase pentru a fi prezentate - Bălți, Drochia, Edineț și Ungheni.

Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul proiectului www.public4sme.eu precum și pe pagina Solidarity Fund PL în Moldova: www.solidarityfund.md

Echipa Solidarity Fund PL în Moldova aduce mulțumiri tuturor autorităților publice din orașele participante la proces, ale căror experiențe

și interes pentru proiect au contribuit la pregătirea materialului.

Proiectul este cofinanțat de guvernele din Cehia, Ungaria, Polonia și Slovacia prin intermediul Granturilor Visegrad din Fondul Internațional Visegrad.

**Solidarity Fund PL
in Moldova**

Lista include, de asemenea, o inițiativă a Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) privind digitalizarea IMM-urilor, instrument care este binevenit în circumstanțele pandemiei, când toate procesele comerciale clasice trec în regim de e-comerț, prezentând avantaje atât pentru întreprinderi cât și pentru consumatori.

Momentul recesiunii este și va fi o experiență dificilă

**Anastasia ȘTEFĂNIȚĂ,
coordonator de proiect
Solidarity Fund PL
în Moldova,
doctorandă, AAP**

În context, anul 2021 a demarat cu o amplă implicare civică în guvernarea locală pentru a îmbunătăți prestarea serviciilor de gospodărie comunală. Astfel, primarii din 48 de localități rurale din regiunile Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia au semnat la început acestui an acorduri de cooperare cu Proiectul „MĂ IMPLIC” pentru a implementa 30 de proiecte destinate domeniului îmbunătățirii serviciului de gestionare a deșeurilor solide, de aprovizionare cu apă potabilă și sanitație, de iluminare stradală cu suportul proiectului din fondurile Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Majoritatea proiectelor vor fi viza o singură comunitate. Dar în fond, 10 proiecte vor reuni 28 de comune în total, care vor îmbunătăți în comun prestarea de servicii. În comunele-partenere, reprezentanții administrației locale, furnizorii de servicii și cetățenii vor lucra împreună pentru a organiza prestarea de servicii comunale într-un mod participativ, eficient, incluziv și durabil.

„Semnarea acordurilor de cooperare cu primarii este începutul unui plan ambițios de îmbunătățire a condițiilor de trai din satele pe care le sprijinim. Vom ajuta administrațiile locale și furnizorii de servicii nu numai să îmbunătățească infrastructura, ci și să dezvolte pe termen lung această infrastructură într-o formă mai bună și pentru a avea modele durabile de finanțare a prestării serviciilor. În munca noastră ne vom asigura că cetățenii locali, angajații APL-urilor, ONG-urile, agenții economici sunt implicați activ în modernizarea serviciilor publice în comunitate și, îndeosebi, ca persoanele, mai puțin avantajate, să aibă acces egal la aceste servicii. Deși ne așteptăm să se îmbunătățească calitatea colectării deșeurilor, a aprovizionării cu apă și a iluminatului stradal în acele sate,

Proiectul „MĂ IMPLIC” pentru implicare civică în guvernarea locală

Proiectul „MĂ IMPLIC” este unul de referință în cadrul portofoliului de guvernare locală din Strategia de Cooperare a Elveției pentru Republica Moldova, prin care este acordată o atenție sporită susținerii autorităților publice locale în prestarea serviciilor accesibile și de bună calitate, precum și susținerii populației (în special din zonele rurale) și a societății civile în responsabilizarea autorităților. Scopul proiectului este de a contribui la dezvoltarea comunităților rurale din Republica Moldova prin îmbunătățirea serviciilor publice de gospodărie comunală cu participarea activă a cetățenilor.

lucrăm, în ansamblu, și pentru a îmbunătăți condițiile pentru realizarea unor astfel de intervenții în fiecare sat și oraș din Moldova”, a menționat Matthias Morgner, managerul proiectului „MĂ IMPLIC”.

„Una dintre cele mai acute probleme ale comunității noastre este lipsa unui sistem de canalizare public, iar acest lucru afectează grav calitatea vieții și a mediului ambiant. Am ales să construim o stație de epurare în comuna Sculeni, raionul Ungheni, care va permite asigurarea evacuării apelor uzate inclusiv din localitățile Gherman, Blindești, Floreni. Un mare avantaj este faptul că Sculeni are deja o rețea de țevi de canalizare, moștenită din perioada sovietică care, urmare a unei reabilitări, va fi reînnoită. Noua stație de epurare cu pat de uscare este o soluție eficientă și care poate fi menținută la costuri mult mai mici, rezultând în tarife mai avantajoase pentru locuitori. Pentru început, vor fi conectate grădinița, liceul teoretic, Centrul medicilor de familie și gospodăriile private din imediata apropiere a conductei. Astfel, locuitorii și copiii acestora vor avea acces la un serviciu de calitate, prestat fără întreruperi, la costuri optime. Înțelegem că

această intervenție este doar un prim pas în procesul de modernizare pentru o mai bună prestare a serviciilor în toate satele noastre. Dar, ne va permite să acumulăm experiență și mai apoi să diseminăm bunele practice învățate”, a declarat Vasile Casian, primarul comunei Sculeni.

„Este o onoare pentru satul Selemet, raionul Cimișlia, să devină partener al proiectului „MĂ IMPLIC”. Din momentul lansării concursului, ne-a impresionat abordarea nouă a proiectului și, anume, cerința obligatorie de a implica comunitatea în toate etapele de intervenție în localitate. În ultimii ani, locuitorii satului Selemet sunt tot mai mult interesați de activitățile primăriei și doresc să fie mai mult implicați în procesul decizional. Cu siguranță, proiectul „MĂ IMPLIC” ne va ajuta și ne va ghida să lucrăm corect și să implicăm activ echipa de inițiativă comunitară și să apropiem primăria mai mult de cetățeni. Va fi un exercițiu nou pentru noi, dar foarte necesar. Ne bucurăm că în domeniile de intervenții, vizate de proiectul respectiv, s-a regăsit și iluminarea stradală, mai puțin întâlnită în alte proiecte. Urmare a unui sondaj, realizat în rândul lo-

cuitoilor satului Selemet, am identificat că iluminarea stradală este una dintre cele mai stringente necesități. Îmbunătățirea acestui serviciu va oferi confort și siguranță locuitorilor, în special, pentru că multe din activitățile de agrement comunitar (cercuri de activități pentru copii, școala de muzică, Casa de cultură) sunt petrecute anume în orele de seară. Vom depune toate eforturile necesare ca să oferim un serviciu comunitar eficient, calitativ în beneficiul cetățeanului”, a declarat Tatiana Badan, primarul satului Selemet.

Proiectul „MĂ IMPLIC” este finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și implementat de Skat Consulting pentru perioada 2019 -2023, obiectivul de bază fiind mobilizarea și implicarea cetățenilor în procesele de luare a deciziilor la nivel local, de identificare a necesităților de îmbunătățire a serviciilor comunale și la procesele de mobilizare a resurselor și implementare a soluțiilor de îmbunătățire a serviciilor de gospodărie comunală și, ca urmare, promovarea practicilor avansate de implicare a utilizatorilor de servicii în procesele de luare a deciziilor ce țin de organizarea, modernizarea, monitorizarea și evaluarea serviciilor de gospodărire comunală în activitatea administrației publice locale și a prestatorilor de servicii.

Veronica TOMESCU,
manager de comunicare,
Proiectul „MĂ IMPLIC”

Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova

Am inițiat această ședință în incinta primăriei municipiului Edineț pentru a discuta despre planul de acțiuni privind asigurarea implementării Programului Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027) cu referință la orașele Edineț și Soroca. La ședință au participat primarul de Edineț Constantin Cojocari, viceprimarul Rodelia Vasilcov și specialistă în planificare Diana Josan. După cum este stipulat în documentul guvernamental, dezvoltarea orașelor-poli de creștere are ca scop de a susține extinderea dezvoltării în zonele rurale proxime și să asigure ocuparea forței de muncă. Obiectivele specifice ale programului urmăresc îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces cu zonele adiacente, dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea, revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice, moderni-

zarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelilor de utilități publice.

Agencia de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului urmează să acorde administrațiilor publice locale din municipiile Edineț și Soroca suport în procesul de elaborare a Planurilor operaționale de implementare a Programului la nivel local și să ofere asistență informațională și suport în elaborarea/actualizarea documentației strategice și urbanistice a municipiilor beneficiare ale Programului. Totodată, în perioada august-septembrie 2021 este planificată o vizită de studiu privind orașele-poli de creștere regională.

Autoritățile locale din municipiile beneficiare urmează să înainteze, în perioada septembrie-octombrie 2021, propuneri de proiecte către ADR Nord, care le va aviza și le va include în Planul anual de finanțare.

Programul are drept scop dezvoltarea socio-

economică a șase municipii - centre regionale din Republica Moldova, printre care și municipiile Soroca și Edineț, în vederea transformării acestora în poli de creștere, capabili să susțină extinderea dezvoltării în zonele rurale proxime și să asigure ocuparea forței de muncă, astfel încât rețeaua de orașe-poli de creștere regională să devină atractivă pentru locuitori, antreprenori și vizitatori. Obiectivele specifice al Programului urmăresc îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces cu zonele adiacente; dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea; revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii

spațiilor publice; modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelilor de utilități publice.

Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova, aprobat de Guvernul RM în decembrie 2020, a fost elaborat pentru asigurarea implementării Legii nr. 239/2016 cu privire la aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020. Implementarea Programului urmează să sprijine realizarea Agendei 2030 de dezvoltare durabilă în Republica Moldova.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord,
doctorandă, AAP

Jurământul de credință al funcționarilor publici debutanți

Pe 15 martie curent, urmare a promovării cu succes a perioadei de probă și confirmării în funcție publică a funcționarilor publici de-

butanți, Vitalie Gusacinski, șef Serviciul agricultură și alimentație, Lilia Pricop, specialist, Secția construcții și gospodăria drumurilor, Ioana

Rîmîș, specialist superior, Serviciul arhivă, și Diana Ninescu, specialist, Serviciul agricultură și alimentație, au depus jurământul de credință.

Funcționarii au jurat să respecte Constituția Republicii Moldova, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să apere suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, să execute în mod obiectiv și imparțial legile țării, să îndeplinească conștiințios obligațiile ce le revin în exercitarea funcției publice și să respecte normele de conduită profesională.

Jurământul de credință a fost depus în prezența conducerei și colegilor din cadrul Consiliului raional Drochia, în fața simbolurilor de stat,

în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Cu această ocazie, președintele raionului Drochia, Alexei Vasilean, a felicitat funcționarii, menționând că funcția publică este extrem de importantă, deoarece funcționarul public contribuie la construirea viitorului țării, totodată dorindu-le mari succese și noi performanțe în realizarea aspirațiilor profesionale, iar munca depusă să fie recunoscută și apreciată la justa sa valoare.

Oxana GRIGORIȚĂ,
secretar al Consiliului
raional Drochia

Proiect pentru sănătate proactivă fără frontiere

Proiectul „Proactive health without borders” („Sănătate proactivă fără frontiere”) este parte a Programului operațional comun România - Republica Moldova, fiind implementat de partenerii, reprezentanți ai Universității de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul și Universității „Dunărea de jos” din Galați, România. Recent, partenerii proiectului au avut o întâlnire la Universitatea din Cahul pentru a fi prezentate oficial cele 15 defibrilatoare instalate în blocurile de studii și căminele studențești ale instituției. Universitatea cahuleană a fost reprezentată de rectorul Sergiu Cornea, prorectorul Ion Ghelețchi, coordonator instituțional de proiect, și 10 membri ai grupului-țintă selectați din cadrul Universității. Delegația Universității „Dunărea de Jos” din Galați, liderul de proiect, a fost condusă de rectorul Lucian Puiu Georgescu.

La eveniment au fost prezenți dna Anca Corfu, gerant-interimar al Consulatului General al României la

Cahul, Preasfințitul Veniamin Goreanu, Episcop al Basarabiei de Sud, și a dl Nicolae Dandiș, primarul orașului Cahul.

Obiectivul general al Programului operațional comun România - Republica Moldova prevede îmbunătățirea calității vieții oamenilor din zona proiectului prin investiții comune în sănătate, asigurând, în același timp, siguranța și securitatea cetățenilor din județul Galați și raionul Cahul. În cadrul Programului, proiectul are ca obiectiv îmbunătățirea stării de sănătate a studenților și personalului didactic al celor două instituții publice, partenerie prin activități de instruire, conștientizare și dotare pentru prim-ajutor în cele 14 luni de implementare a proiectului. Astfel, în cadrul Proiectului au fost procurate 80 truse de prim-ajutor care conțin defibrilatoare instalate în clădirile care deservește activitățile didactice și campusurile studențești din cele 2 instituții publice cu scopul

de a acorda urgență până la sosirea echipelor specializate de intervenție. Bugetul lui este de 220 000 de euro.

În calitate de instrumente pentru cei 30 de formatori și cele 600 de persoane instruite, 80 de truse de prim-ajutor în cazuri de risc vital vor fi instalate în cele 38 de clădiri ale celor 2 instituții-partenere care conțin un defibrilator și un kit de prim-ajutor. Aceste resurse logistice vor fi, de asemenea, promovate în mod adecvat în rândul beneficiarilor finali, astfel încât să se cunoască informații despre existența atât a resurselor logistice pentru primul ajutor, cât și a resurselor umane instruite pentru a le oferi eficiența maximă.

Strategia de intervenție a

proiectului se bazează pe o viziune comună privind dezvoltarea zonei proiectului – județul Galați și raionul Cahul - o viziune de dezvoltare comună pentru perioada de implementare în sectorul serviciilor de sănătate.

Proiectul „Sănătate proactivă fără frontiere”, care a demarat la 1 aprilie 2020, urmează să fie finalizat la 1 iunie 2021.

Ion GHELEȚCHI,
prorector activitatea
științifică și
extracurriculară

Elena MANDAJI,
specialist relații externe,
responsabil grup-țintă
proiect, Universitatea de
Stat din Cahul

Inițiativa europeană ne consolidează sectorul economic local

Maria GALIȚ,
primar al comunei
Sărata Veche, Fălești

Am citit în numărul precedent al ziarului „Funcționarul Public” despre totalurile primei etape a implementării proiectului „Primarii pentru Creșterea Economică” și aș vrea să-mi expun și eu opinia referitor la acest proiect, ce a însem-

nat el pentru comuna Sărata Veche, raionul Fălești.

Noi am aderat la Inițiativa Uniunii Europene „Primarii pentru Creșterea Economică” în anul 2018, fiind o decizie a consiliului local. Urmare, în anul 2019 am fost asistați de experții Inițiativei în elaborarea Planului pentru Dezvoltare Economică Locală (PDEL). În discuții și consultări cu cetățenii și agenții economici locali am identificat acele direcții de dezvoltare economică locale care urmau a fi susținute pentru dezvoltare în comuna noastră. Și anume, în lărgirea lanțului valoric al produsului local, precum zmeura, prunele, legumele, crescute de antreprenorii noștri. Am identificat surse financiare și antreprenorii locali Cristian Caras, Andrian Rarancean și Nicolae Braniste au început

construcția unei minifabrici de conserve „Cu gust de acasă”. Altă direcție a fost susținerea producătorilor de brânzeturi din lapte de vacă și oi, cu cheag natural, fiind antrenați antreprenorii Ruslan și Loredana Braniște, frate și soră, din dinastia de ciobeni. Pentru a dezvolta această direcție facem parte dintr-un proiect mare „Say cheese! Balkan cheese”.

O direcție prioritară a fost instruirea și susținerea antreprenorilor începători în inițierea și înregistrarea unei afaceri. În acest scop, am inițiat proiectul „Antreprenori în devenire”, susținut financiar de Grupul de Acțiuni Locale (GAL) „Movila Măgura”, prin deschiderea unui Incubator de afaceri. Prima afacere în cadrul incubatorului aparține Cristinei Pleșca și Cristinei Braniște, care au

inițiat producerea bentițelor pentru copii.

Datorită conlucrării cu Inițiativa Uniunii Europene „Primarii pentru Creșterea Economică (M4EG)” ni s-a ușurat cu mult lucrul în inițierea și susținerea dezvoltării economice a localității, crearea noilor locuri de muncă, lucru care până la aderare era ceva problematic. Inițiativa europeană a devenit un suport foarte consistent pentru primăria noastră în dezvoltarea economică a comunității, iar prin intermediul D-stră vrem să le mulțumim și să le exprimăm recunoștința noastră.

Acum pregătim documentele necesare pentru Apelul din anul 2021 la etapa a doua a Inițiativei și vrem să depunem cerere pentru extinderea minifabricii de conserve.

Titlul acestui material poate fi considerat ca un brand al articolelor inedite de ceramică artistică ale meșterilor populari în arta olăritului, frații Lilian și Ruslan Scutelnic, pentru care această pasiune a devenit farmecul vieții.

Pasiunea pentru artă i-a marcat destinul fratelui mai mare, Lilian Scutelnic, care a studiat la Colegiul Republican de Arte Plastice „A. Plămădeală”, specialitatea tapiserie artistică. Apoi, la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice a învățat prelucrarea artistică a metalului, deoarece nu era specialitatea ceramică, de aceea a studiat prelucrarea artistică a metalului.

Începutul nu a fost simplu. Mai mult de un an a tot perseverat pentru a-și găsi propriul stil, dorind să se detașeze de ceea ce obișnuia să facă în atelierul meșterului Dumitru Savițchi.

Se pare că a fost un îndemn al destinului, arta ceramicii artistice, și pentru fratele Ruslan, pasionat de chimie. Își schițase și un viitor în acest domeniu și mergea cu încredere spre obiectivele sale. A făcut și doctoratul în chimie, dar a fost nevoit să renunțe și să plece în Belgia. Revenit după 4 ani din străinătate i s-a alăturat lui Lilian.

Frații Scutelnic și-au for-

mat deja un stil, o viziune artistică. Astfel, nu se întâlnesc lucrări asemănătoare la târgurile la care participă. Din acest motiv lucrările lor se bucură de aprecierea vizitatorilor. Acestea pot fi întâlnite în mai multe magazine specializate, la expozițiile și târgurile olarilor din Republica Moldova și România.

„Greu m-am decis să particip la prima expoziție. Deși aveam mai multe obiecte confecționate și mulți mă sfătuiau să le prezint la diverse expoziții, îmi era frică să le expun în fața unui public mai larg. Au fost și momente când eram decepționat, chiar pe cale să renunț. Am depășit această stare și nici nu-mi imaginez că aș putea îmbrățișa altă meserie. Acum îmi amintesc cu plăcere de prima mea încercare – târgul care a avut loc la un restaurant pe traseul Chișinău – Orhei. Toate obiectele s-au vândut foarte repede, iar președintele Uniunii Meșterilor Populari, Ion Bălțeanu, mi-a propus să devin membru al UMP. Peste jumătate de an și Ruslan a aderat. Statutul de membru al Uniunii ne oferă posibilitatea de a participa la diferite târguri și expoziții.

Este bine că Uniunea Meșterilor Populari și Centrul Național de Conservare

Ceramica artistică Scutelnic

și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial încurajează activitatea meșterilor populari, posibilitatea ca aceasta să fie transmisă din generație în generație. Se încearcă să se demonstreze că meșterii populari sunt creatori. Doar așa se poate de suscită interesul tinerilor față de tradițiile neamului”, spune Lilian.

„Sunt frumoase și obiectele de fabrică, dar acestea nu au farmecul și atractivitatea celor confecționate de mână omului, nu au aceeași căldură. Lutul în mâna olarului, în procesul de modelare,

se încarcă cu energie benefică, prinde viață. La fabrică sunt angajați, dar nu artiști, părerea mea. Noi punem accent pe frumusețe, dar și pe calitate”, intervine Ruslan.

Situația complicată epidemiologică nu este un impediment pentru frații Lilian și Ruslan Scutelnic, ei aflându-se zi de zi în atelierul de creație. Ideile, inspirația cer să fie realizate, ca noile bijuterii să completeze bogata colecție de ceramică artistică Scutelnic.

Ion CHIRIAC

Rectoratul, Asociația sindicală, colectivul Academiei de Administrare Publică exprimă sincere și profunde condoleanțe domnului Mihail ȘLEAHTIȚCHI, doctor habilitat, conferențiar universitar la Catedra Științe administrative, în legătură cu trecerea la cele veșnice a tatălui său

Nicolae.

Dumnezeu să-l odihnească în pace cu cei drepti.

Abonarea 2021

Continuă abonarea pentru anul 2021 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 30.03.2021

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

